

- 2e. De Duitse liberalisatielijst niet wordt gebaseerd op het jaar 1948 en
3e. Een oplossing wordt gevonden voor de ongewenste discriminatie van de Staatshandel.

De delagatie zal deze Nederlandse eisen zo krachtig mogelijk naar voren brengen; bij niet-voldoening aan de Nederlandse verlangens zal in ieder geval worden gesteld, dat Nederland zich het recht voorbehoudt, eventueel geen uitvoering te geven aan het Council-besluit betreffende de non-discriminatie.

Zo nodig zal tijdens de onderhandelingen nog nader overleg plaatsvinden met de betrokken Ministers betreffende de door de delegatie in te nemen houding.

4. PLAN VOOR DE INTEGRATIE VAN DE EUROPESE LANDBOUW (L.V.V.).

Brief van de Minister van Landbouw dd.29 September 1950, Afd. Wetgeving en Juridische Zaken, no. GS 2707 (met 1 bijl. (Vgl. verslag vergadering dd. 12-9-'50, punt 7))

Minister Mansholt deelt mede, dat in de nieuwe versie van het integratieplan, die na uitvoerig interdepartementaal overleg is tot stand gekomen tegemoet gekomen is aan de in een vorige vergadering geformuleerde bezwaren wat betreft het voorstel over het prijspeil. Overigens merkt de Minister op, dat het plan als gevolg van deze wijzigingen voor het buitenland minder gemakkelijk aanvaardbaar zal zijn.

Minister Liefstinck juicht het initiatief van de Minister van Landbouw zeer toe. Niettemin heeft spreker een aantal opmerkingen betreffende het voorgelegde stuk. Onder punt 9, blz.3, eerste alinea, ware z.i. in plaats van "prijsverschillen" te lezen: "kostprijsverschillen". Vervolgens heeft spreker bedenking tegen de aan het einde van punt 10 voorkomende formulering inzake het verantwoorde landbouwbedrijf. Hij is van mening, dat wat in het binnenland als een goed geleid en sociaal-economisch verantwoord landbouwbedrijf kan worden beschouwd, dit nog niet in Europees verband behoeft te zijn. Voor wat punt 13 betreft, heeft spreker bezwaar tegen de gekozen bewoordingen en geeft hij de voorkeur aan een redactie, waarin wordt gesteld, dat de Europese landbouw voor ruïneuze concurrentie door economische of sociale dumping van buiten dient te worden gevrijwaard.

De grootste bezwaren koestert de Minister tegen de voorstellen inzake de Europese prijs (punt 11, juncto punt 14). Spreker zou liever twee prijzen, t.w. een minimum- en een maximumprijs, willen zien vastgesteld. Van een uniforme prijs vallen z.i. slechts nadelen voor de consumenten te verwachten. Hij wijst er op, dat ook het Wheat-Agreement minimum- en maximumprijzen kent.

Minister van den Brink zet uiteen, dat met betrekking tot het aanhangige integratieplan rekening dient te worden gehouden met de factoren die de landbouw onderscheiden van de andere sectoren. Deze factoren zijn: het feit, dat de agrarische sector de grootste homogene bedrijfstak vormt, dat vervolgens in de landbouw nog meer dan elders het sociale met het economische is verweven, dat de landbouwsector de bedrijfstak vormt met de grootste politieke invloed in alle betrokken landen en tenslotte, dat het agrarische productieproces afhankelijk is van het seizoen en lange tijd in beslag neemt. Overgaande tot de bespreking van het plan zelf, wijst de Minister er op, dat Nederland behoort tot de goedkoopst werkende West-Europese landen, zo het al niet het goedkoopste van alle is.

Aanvaarding van het plan zal de productie in de andere, duurdere landen, doen stijgen; de kleine bedrijfjes zullen niet verdwijnen maar op een hoger plan worden gebracht. Eventuele perequatie zou veel omvangrijker worden dan b.v. in de zware industrie (zoals in het Plan Schuman is voorzien) en Nederland verplichten in lengte van jaren gelden op te brengen voor de instandhouding van de buitenlandse landbouw. Ingeval men niet tot perequatie overgaat, valt een aanzienlijke prijsstijging te verwachten. In beide gevallen wordt Nederland het slachtoffer.

Minister Götzen deelt in de eerste plaats de conclusie van Minister van den Brink. Hij stelt voorts de vraag op welke sectoren van de landbouw het integratieplan betrekking zou moeten hebben. Vervolgens informeert de Minister, of de voorgestelde integratie met zich brengt, dat we de grondstoffenimporten uit Canada en Amerika moeten gaan afkappen. Hoe zal de technische ontwikkeling, waarover in paragraaf 15 wordt gesproken, tot stand komen?

Naar het oordeel van de Voorzitter kan de voorgestelde integratie slechts leiden tot een aanzienlijke verhoging van het prijspeil. In tegenstelling met hetgeen voorzien is in het Plan Schuman beoogt het integratieplan voor de Landbouw, de invoer van producten van buiten Europa afkomstig te weren. Tegen deze grondgedachte heeft spreker fundamenteel bezwaar.

Minister Mansholt antwoordt, dat men op blz.3 bovenaan zonder bezwaar in plaats van "prijsverschillen" kan lezen: "kostprijsverschillen". Voorts stemt hij Minister Lieftinck toe, dat de figuur van het goedgeleide en sociaal-economisch verantwoorde bedrijf internationaal inderdaad anders ligt dan nationaal. Hier te lande wordt de stelling gehuldigd, dat alle grond in cultuur moet worden gebracht en gehouden; door ons lage prijspeil is het mogelijk deze gedragslijn toe te passen. Van het buitenland, b.v. van Frankrijk te eisen, bepaalde gronden prijs te geven, lijkt een onmogelijkheid. Door verwezenlijking van het integratieplan zal men de Regeringen echter kunnen noodzaken de richting in te gaan van het verlenen van subsidies uit de Staatskas en het nemen van andere steunmaatregelen ten behoeve van de landbouw; dit houdt tevens een dwang tot rationalisatie in. Het ligt voorts niet in de bedoeling tot perequatie over te gaan; in plaats van uitgaven te moeten doen voor de instandhouding van de buitenlandse landbouw, zou Nederland eerder gelden kunnen incasseren uit heffingen die bij de export van onze landbouwproducten naar het buitenland hierop worden gelegd.

De Minister merkt tenslotte op, dat men paragraaf 13 (betreffende de bescherming van de Europese landbouw) moet zien tegen de achtergrond van de ervaring der dertiger jaren.

Minister van den Brink acht het op zich zelf juist, dat men in het binnenland de landbouw vrijwaart voor te grote schokken van de internationale conjunctuur. De toepassing van een dergelijke politiek in internationaal verband kan z.i. echter slechts een belangrijke verhoging van het prijsniveau tot gevolg hebben. Om genoemde reden staat spreker afwijzend tegenover het plan.

Minister Mansholt antwoordt aan Minister Lieftinck (zie boven), dat het opnemen van de gedachte van prijslimieten van weinig betekenis zal zijn, aangezien de prijs in feite toch op het maximum zal liggen. Spreker zou daarom de passage over de prijzen ongewijzigd willen handhaven. Voorts is spreker van mening, dat juist op grond van de door Minister van den Brink genoemde algemene karakteristieke factoren integratie van de landbouw zeer gewenst voorkomt; er dient

althans een poging te worden gedaan om de soevereiniteit van de landen, die allen in sterke mate hun landbouw te protegeren, te beknotten. Voorts valt te bedenken, dat het plan voorziet in een orgaan, waarin ook de belangen der consumenten vertegenwoordigd zullen zijn. In plaats van perequatie is het nagestreefde doel: verlaging van rechten, waardoor een dwang tot nationalisatie zal ontstaan.

5 2

Minister van den Brink concludeert, dat de Regeringen dus, zonder dat zij de opbrengsten der invoerrechten toucheren, dienovereenkomstige bedragen aan de boeren in de vorm van subsidies en dergelijke zouden moeten afstaan. Dit lijkt een volslagen onmogelijkheid. De Voorzitter deelt deze visie. Minister Mansholt acht de kans van verwezenlijking van deze opzet evenmin groot.

Minister Mansholt wijst er verder op, dat Nederland zijn prijsniveau wel degelijk beneden het Europese peil zal kunnen houden, waaruit Minister Liefstinck concludeert, dat de zgn. "Europese prijs" dus niet meer is dan een prijs, waartegen de landbouwproducten worden in- en uitgevoerd.

Minister van den Brink is van oordeel, dat het integratieplan dan zodanig in het voordeel van Nederland zal zijn, dat het niet door ons kan worden gepresenteerd.

Stikker

Voor de heer Spierenburg is het integratieplan niet presentabel, daar het strijdt met het Plan-Schuman. Het zou z.i. de voorkeur verdienen, voor een beperkt aantal landbouwproducten een plan uit te werken. Spreker stelt daarom voor, dat Minister Mansholt contact opneemt met de Franse Minister van Landbouw.

De Voorzitter zag het liefst, de integratie van de landbouw opgenomen in het kader van de sector studies betreffende de mogelijkheden tot verwezenlijking van het Plan-Stikker.

Minister Mansholt is niet zeer geneigd de richting in te gaan, die zijn Franse collega voorstaat, al acht hij een afspraak betreffende de tarwe zeer wel mogelijk en heeft hij evenmin bezwaar tegen het plegen van overleg met voornoemde Franse Minister. Spreker stelt tenslotte voor, accoord te gaan met indiening van het rapport te Parijs, en wel als basis voor een discussie.

Loek

Daar verschillende leden van de Raad fundamentele bezwaren tegen het plan blijven koesteren, wordt besloten, de beraadslaging in de volgende vergadering voort te zetten. Intussen kan desgewenst nog op ambtelijk niveau overleg plaatsvinden, waarbij het Ministerie van Sociale Zaken tevens ware in te schakelen.

5. HANDELS- EN BETALINGSACCOORD MET ZWITSERLAND (E.Z.).

*zie ook notulen
Rea 11/10, blz. 2
punt 2a.*

Nota en verslag van de Voorzitter van de Nederlandse Delegation, aangeboden door de Minister van Economische Zaken dd. 29 September 1950, R.E.A.no's 440 en 436 (met bijlagen).

De afdoening van dit punt wordt gedelegeerd aan het overleg tussen de Ministers van Economische Zaken en Financiën.

6. ONTWERP RESOLUTIE VAN DE ECOSOC INZAKE DE WERKGELEGENHEIDSPOLITIEK (S.Z.).

Dit punt wordt aangehouden tot de volgende vergadering.